

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu și Dr. S. Dragomir.

Abonamentul:

Pe un an . . . . . 20 Cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 10 Cor.
Pe 3 luni . . . . . 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa:
„GAZETA POPORULUI“, Sibiu.

Adresa noastră e:
„GAZETA POPORULUI“
Sibiu, Rosenanger 14
Apare în fiecare Duminecă.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-ora 1 cor.
a doua- și a treia-ora 80 fil.

Avem patrie!

de: Dr. N. Bălan.

Viața sufletească a poporului nostru într'un punct era până acum foarte săracă: îi lipsea cu desăvârșire acel înalt simțământ al patriotismului, care, popoarelor stăpâne în state ale lor, e în stare să le stoarcă ori-ce jertfe și să le dea avânt spre cele mai mărețe fapte.

Aveam noi, ce e drept, ca moștenire din strămoși, simțeminte de supunere către împăratul, dela care am așteptat cu o îndărătnică sinamăgire dreptatea ușurătoare a sorții noastre; aveam caldă iubire de moșia părintească, de petecul de pământ pe care l-au lucrat în sudoarea feței lor înaintașii noștri — dar sinceră și adâncă iubire de patrie n'aveam.

Și nu puteam avea, fiindcă n'aveam patrie.

Frații noștri din Bucovina și Basarabia trăiau măcar în amintirea frumoasă, pe care nu li-au putut-o șterge cu totul din suflet stăpânirile streine, că înaintașii lor de odinioară, nu tocmai de mult, au făcut parte dintr'un stat românesc.

Noi n'aveam nici atât. Țara care ni-a ținut prinși atâta amar de vreme în nedreptele ei hotare, ne făcea să simțim cu ori-ce prilej, că ea nu este patria noastră. Cele din afară ale legii, de silă i le-am dat, dar inimile noastre nu i le-am dat nici odată. Ba, cu cât erau mai grele jertfele de sânge și avere ce ni le cerea, dar în schimbul cărora ne răspundea cu asupriri din ce în ce mai apăsătoare, cu atât mai mult simțiam cum se rup în sufletele noastre și cele din urmă legături cu dânsa. În această stare de îndârjire ne-a lăsat mai ales acum pe urmă războiul. Și prin aceasta se explică nemărginita însuflețire cu care ne-am desprins din cătușele ungurești și ne-am croit patria cea adevărată, patria care trăia în sufletele noastre și care ne strânge la sânul ei de mamă bună dimpreună ca pe frații noștri de pretindenea.

De astăzi înainte: avem patrie! Golul din sufletele noastre îl umple un simțământ nou, simțământul iubirii de patrie noastră, care ne va fi izvor de putere, izvor de muncă și de viață

nouă. Nu ne-am strămutat pe pământ nou, ci ne găsim pe același pământ pe care s'a scurs în suferință viața de vecuri a neamului nostru, pe pământul în care-și dorm somnul de veci moșii și strămoșii noștri, dar acest scump pământ al nostru de astăzi înainte este patria noastră. Avem patrie!

Arestarea profesorului Apáthy.

Profesorul Apáthy, președintele consiliului maghiar din Cluj și comisarul general al guvernului maghiar, a fost arestat în zilele trecute și adus în Sibiu. El este învinuit că prin publicațiuni și prin graiu viu a propagat bolșevismul. S'au găsit manifeste bolșeviste trimise de Apáthy prefecturei din Sibiu. A uneltit împreună cu trupele maghiare din Zălau și este chiar autorul moral al atacului mișelesc din gara Țiganea, unde au fost omorâți 9 soldați și răniți 25 din trupa din armata română de operațiuni. S'a dovedit că nimicirea liniei ferate între Ciucia și Oradea-mare este opera dânsului. Armata română dispune de probe suficiente despre vinovăția sa pentru a-l preda tribunalului martial.

Catedrala neamului.

Ziarul Dacia din București a făcut propunerea ca să fie ridicat un arc al biruinței în piața Victoriei din București, un monument măreț în care să fie înveșnicită marea bucurie a izbânzii, precum și îndelungatele suferințe și jertfe care au adus această izbândă.

Față cu această propunere părintele arhmiandrit V. Puiu dela seminarul teologic din Chișinău face alta, anume: ca, în loc de monument, să se zidea-

scă în București o măreață Catedrală, care să fie un prinos de mulțumită adus „Celui ce ține viața popoarelor.“ Părererea aceasta a părintelui arh. V. Puiu ni se pare și nouă mult mai potrivită pentru a înveșnici faptul măreț al întregirii neamului românesc.

Noul prefect al comitatului Sibiu.

Consiliul diriguitor a numit de prefect al comitatului Sibiu pe dl Dr. Nicolae Comșa, medic în Săliște, binecunoscut pentru caldăle sale simțeminte românești. Noul prefect s'a înfățișat în ziua de 11 Ianuarie st. n. la casa comitatului, unde în ființa de față a unei comisii constatatoare din domnia: Andrei Bărseanu, Nicolae Ivan și Dr. Nicolae Bălan, cari reprezentau consiliul român, a preluat oficiul dela comitele de până acum, dl Walbaum. Dl A. Bărseanu a mulțumit vechiului comite pentru conștiințiositatea cu care și-a purtat slujba timp de 9 ani între împrejurări grele, iar dl Walbaum răspunzând, a promis că și de aici înainte va da ajutorul ce i se va cere pentru bunul mers al trebilor din comitat. La ceasurile 11 dim. aceiași zi, noul prefect a primit jurământul de credință către Majestatea Sa Regele Ferdinand I. al României și către statul Român, jurământ pe care l-au făcut pe rând, fiecare în limba s'a, funcționarii români, sași și maghiari ai comitatului. Numai un singur funcționar maghiar n'a voit să facă jurământul. În numele său și al funcționarilor cari au depus jurământul a vorbit dl vicecomite Schöpp, făgăduind că-și vor împlini slujba cu credință și cu dragoste de muncă și de aici înainte. Noul prefect a asigurat pe funcționari că i-se va recunoaște fie-căruia drepturile, talentul și munca ce va face-o. Incheierea a făcut-o dl Andrei Bărseanu, felicitând prin o călduroasă vorbire pe funcționari pentru jurământul depus și dorindu-le să susțină prin priceperea și zelul lor numele bun al administrației din comitatul Sibiului, care până acum a servit ca model și pentru alte comitate. Serbarea s'a încheiat cu: Să trăiască România Mare!

Glaspul Românilor din Serbia.

Vor fi puțini de aceia cari știu că dincolo de Dunăre, în Sârbia, pe valea Timocului, aproape un jumătate de milion de frați de ai noștri români viețuiesc sub grea apăsare sârbească. Dar lucrul acesta nu trebuie să ne mire. Au fost atâția fii ai neamului nostru cari gemeau în juguri străine, în cât nici nu ști în care parte să-ți îndrepti urechia și cari vaiete de durere și strigăte după ajutor să le ascuți mai întâi. Ne-am face însă vinovați de egoism adecă de iubire prea mare de sine dacă astăzi, după-ce marele nostru vis s'a împlinit, am da uitării pe sermanii noștri frați din Sârbia. Iar faptul acesta este cu atât mai vrednic de luat în seamă, cu cât știm că sârbii nu numai nu se gândesc să sloboadă din lanțuri pe frații noștri din valea Timocului, ci s'au așezat și în Bănat, care în cea mai mare parte este alcătuit din Români, și s'au jurat să nu mai iasă de-acolo în veci.

În numărul acesta din „Gazeta Poporului” dăm la lumină strigătul de ajutor al românilor din Sârbia, care era să se tipărească în foaia „România Nouă” din Chișinăul Basarabiei, și rugăm pe cei îndrept și chemați, a-l citi și studia cu luare aminte și a face pașii de lipsă, pentruca să fie mântuiți și încorporați la România-mare și românii din Sârbia.

Către Românii din Sârbia.

Fraților!

De sute de ani, decând ne ducem viața nemângăiată alături de frații noștri sârbi — nici odată n'a venit cineva la noi cu vre-o vorbă de mângăiere, care să trezească în sufletele noastre nădejdea de un traiu mai bun și mai omenesc.

Iată acum, aducând Dumnezeu vremuri mai bune, noi cei mai jos iscăliți, care suntem ca și voi români din Valea Timocului, ne întoarcem către voi în aceste ceasuri istorice, pentru a vă spune câteva lucruri însemnate, asupra cărora să vă gândiți și să hotărâți: ce e de făcut?

Toți românii alcătuiesc acum o singură țară de vre-o 14 milioane de suflete. Numai chiar noi românii locuitori în Sârbia am rămas pe dinafară. Noi n'am înțeles cuvântul președintelui Statelor-Unite americane, Wilson, că fiecare popor e slobod să-și hotărască singur soarta.

Cu toate că suntem de două ori mai mulți la număr decât românii din Bucovina, noi nu ne-am bătut capul cu soarta noastră. Dar dacă nu ni-l vom bate noi, alții de bună seamă că nu și-l vor bate!

Ori nu vrem noi nimic în aceste vremuri mari, când se așează din nou temeliele lumii și când fiecare popor își cere dreptul său la viață?

Ar fi un păcat fața de copiii și nepoții noștri, ca în astfel de clipe hotăritoare noi să stăm nepăsători.

Dar fraților, a sosit ceasul să ne spunem cuvântul! Și noi credem că nu putem zice altceva, decât că, fiind români, dorim să fim la un loc cu ceilalți frați ai noștri, cu românii, care acum sunt un popor mare. Noi vrem să fim la un loc cu Bănatul, cu Transilvania, cu Basarabia și cu Bucovina.

Noi nu suntem sârbi, întocmai precum românii din Ungaria nu sunt unguri și cei din Rusia ruși. Noi suntem în Sârbia o jumătate de milion de români și acum nu mai vrem să rămânem sub sârbi, dela care am avut de suferit atâta. Ei nu ne lăsau să învățăm în școli limba noastră, nu ne lăsau să ne facem biserici românești, să avem gazete românești și alte de acestea.

Dacă noi vom cere dela Conferința de pace ca să ne alipească la România, credem că ea ne va alipi. Știm că de curând guvernul Statelor-Unite (America) au trimis vorbă regelui României, că „Statele-Unite”

nu încetează să se îngrijească de dorințele poporului român, atât în afară cât și în granițele regatului. Guvernul Statelor-Unite a fost martorul luptelor românilor, al suferințelor și al jertfelor lor în războiu și al silințelor lor în vederea unității naționale și după dorințele românilor de pretutindeni.”

Fiind și noi români de sânge din moși strămoșii noștri și avându-ne moșiile noastre moștenite dela ei, noi avem aceiași dorință: să rămânem ce suntem, adecă români; să fim gospodari pe pământul nostru și să fim la oaltă cu toți frații noștri români.

Astăzi toată lumea, care a fost robită de alte neamuri a căpătat dreptate și se întorc la țara mamă. Românii din Basarabia, din Bucovina, din Ardeal și din Bănat s'au alipit de mama lor, România. Numai noi românii din Sârbia am rămas pe din afară.

Trebuie să ne grăbim să ne folosim de dreptul obștesc și să cerem să ne alipim la mama noastră care ne întinde bucuroș brațele ei.

Până acuma nouă nu ne-a fost îngăduit cel mai sfânt lucru pentru un om, adică să ne cunoaștem neamul și să trăim pentru el. Doar numai gospodari putem să fim; dar asta nu ne mulțumește în sufletul nostru, căci și noi suntem oameni și trebuie să știm pentru ce trăim.

Deacea fiindcă am fost, suntem și vom fi stăpâni pe pământul nostru românesc din Serbia, vrem ca să ni se lărgească și drepturile noastre, pentru ca să trăim în toate privințele ca români.

Toată averea care se află în județele (ocruzi) românești să fie proclamate ca avere a poporului român.

Toată puterea executivă (vlasti) să treacă în mâinile noastre. Numai fii de ai românilor să fie împuterniciți (punomocinic) ai poporului român, și ei să-și aleagă funcționari (cinovnici) dintre români.

Prefecții (nacelnici) să fie români cari să îngrijească de popor, dându-i statui bune și împărțindu-i dreptate în limba românească.

Judecătoriile (sudovi) să fie românești

În ceasul despărțirii.

— Schiță din vremea războiului. —

De Horia Petra-Petrescu.

— „O să ne despărțim!” zise Ilie Marin celor doisprezece români din spital, într'o zi, și un suris dureros îi flutură pe buze. „O venit poruncă să vă duceți.”

— „Unde? Unde?” îl întreabă toți, din toate părțile.

— „Dta la recovalescenți, dta de asemenea, dta la „cadăr”, înapoi la luptă, dta în alt spital, pentru operație...”

Stăteau toți împrejurul lui. Cum să nu-i fi venit grea despărțirea lui Ilie Marin? Se învățase așa de bine cu românii lui. Dimineața le aducea scrisorile dela oficiul postal. Li le citea cu glas tare, înainte de prânz învăța pe răniții români analfabeți să citească și să scrie, după prânz se plimbau cu toții prin grădina mănăstirii, proveșteau, priveau la orașul Praga, care își arăta frumusețile în fața lor, apoi le citea din cărți ca să îndrăgească cartea și scrisul.

Se împlineau tocmai două luni de zile de când sosise Ilie Marin ca „inștructor” în spital și ca „scriitor” în cancelarie și

acum, ca din senin, venia porunca: doisprezece români trebuie să plece!

Când a aruncat ochii în lista celor cari vor părăsi spitalul i-a venit lui Ilie Marin și mai greu la cunoștință greutatea despărțirii. Trebuiau să plece tocmai elevii, cu cari avusese cele mai frumoase izbânzi. Cu Groșoș și cu Pui și cu încă alți câțiva silabisise el ceasuri întregi în abecedarul căpătat dela „Asociațiunea” din Sibiu și bucuria lui fu atât de mare, când din puzderia de litere sugubețe pentru ochii nepricepuți la tâlcul literelor, se desprinseseră cuvintele lămurite și buzele elevilor săi începură să rostească întâiele cuvinte respicate din cartea de școală.

Și acum trebuiau să se despartă de oaltă: dascăl și elevi!

Intr'una din lecțiile din urmă a ales Ilie Marin o bucată „pe sprânceană” din „abecedar”. „Deschideți cartea la pagina 98”, le zise el, în timp ce elevii își scoteau cărțile de sub perina patului. Pui venea mai încet, în pantofii lui, fiindcă îi lipsoau degetele de la picioare și abia zilele viitoare o să-i dea medicii încălțăminte cu „proteze”. Hălăgăchian, păstorul român, care

zace de săptămâni în patul de spital fără să-și poată îndoi piciorul stâng, se uită la toți, par'că ar fi zis: bine-i de voi, puțeți să vă târați cel puțin! Balotă se răzîmă în bătă — medicul scrisese în „Kopfzettel”, în țidula dela cap, cuvântul: „Thrombosis”, fiindcă i sau umflat lui Balotă picioarele, stând în tranșee și îndemna pe școlari să învețe; dânsul știa să scrie și să cetească.

Nicoară n'auzea nimic. Timpana urechii nu-i primea nici un sunet, De aceea nu putea face nici o ispravă Ilie Marin cu dânsul.

Elevii au deschis abecedarele și au început să silabisească. Ca niște copii, cari încearcă să umble asemenea lor potigneau în mijlocul drumului. Trebuia să vină Ilie Marin să-i ia de subsuoară, să le ajute. Bucuria lui de câte ori vedea că s'a împiorogeat binișor câte unul!

Glasurele sfioasă la început, începeau să se audă mai respicat, degetele urmăreau mai repede șirele din cartea de școală.

Dar și era vrednică bucată aleasă de Ilie Marin să fie primită atât de bine de elevii români. Ascultați ce conținea:

și judecata să se facă numai în limba românească.

Noi avem vre o 250 sate. Orice sat să aibă primar (cnez) și dascăli români. Învățătura să se facă în românește.

Până acuma vre-o 40—50 ani noi ne aveam bisericile noastre în care se făcea slujba în limba românească. Acuma cerem să se întoarcă iarăș limba română în biserică.

Orice sat să aibă biserică. Popii și dascălii români să rămână la locul lor și în scurt timp să învețe românește să citească și să slujească. Pentru aceasta mama noastră România ne va da tot sprinjalul.

Așa dar, fraților, la lucru!

Să ne adunăm prin sate, prin orașe, să alegem un Comitet național care să se pună în legătură cu frații noștri din România, Ardeal, Bucovina și Basarabia, pentru ca să ne unim cu ei, făcând și noi împreună parte din România mare.

Acum e timpul să ne folosim de libertatea (slobozia) care stăpânește toate neamurile și să ne spunem cuvântul nostru. Nimic nu ne mai împiedecă să intrăm în granițele României întregului neam românesc.

Sfârșind aceste cuvinte frățești, rog pe bunul Dumnezeu să ne ajute ca să vedem împlinit visul de fericire a neamului nostru.

Ura! Trăiască românii din Sârbia uniți cu România! Trăiască România mare a tuturor Românilor! •

Chișinău, 1 Noemvrie 1918.

Sever Coteț
plutonier-major.

Atanasie Popovici
Doctor în filozofie, profesor

Ioan Niță
plutonier-major.

L. Bogdan
funcționar.

Declarațiile politice dela Anul Nou.

Sibiu, 1 Ianuarie.

Serbătoarea anului nou a dat prilej conducătorilor politici ai națiunii române să facă importante declarații politice. Consiliul dirigent, împreună cu toți secretarii generali și cu întreg corpul funcționarilor

s'a prezentat la orele 11 și jumătate la președintele consiliului dr. Iuliu Maniu, pentru a-l felicita. Dl. ministru Vasile Goldiș i-a adresat următoarele cuvinte:

— Membri consiliului dirigent, a celui dintâiu guvern românesc din Transilvania, împreună cu toți funcționarii săi, se folosesc de prilejul acesta pentru ca să te asigure de înalta lor stimă și cel mai sincer devotament. Este un obicei consacrat de un șir lung de ani, ca ziua întâiu a anului să se folosească pentru a se face declarații de natură politică. Generația noastră are fericirea să trăiască zilele de față, cari vor rămânea cele mai epocale din întreagă istoria noastră dela colonizarea Daciei. Anul ce-a trecut și cel în care am intrat ne-a adus împlinirea visului secular, dorit așa de ferbinte de strămoșii noștri. Aceasta este o urmare logică a evoluției istorice. Civilizația umană a ajuns să se convingă că toate națiunile dismembrate trebuie să fie unite în state naționale, pentru ca să-și îndeplinească menirea lor în toată plenitudinea. Noi putem fi fericiți că am fost părtaș la marele fapt săvârșit la Alba-Iulia. Dar anul care a trecut a mai adus un fapt îmbucurător. Națiunea săsească conviețuitoare s'a alăturat la regatul român, în temelul dreptului firesc de autodeterminațiune, fără să aștepte hotărârea definitivă a congresului pentru pace. Zilele din urmă au fost tulburate și de îngrijorări. Frumosul pământ românesc din Bănat este în primejdie. Pe poporul sârbesc, noi totdeauna l'am stimat, am trăit în pace cu el și voim să trăim tot așa și în viitor. Dar la dreptul nostru asupra Bănatului nu vom renunța niciodată. O altă împrejurare îngrijorătoare, este că irății noștri apuseni sunt dați pradă urgiei ungurești încă și astăzi. Credem însă că în curând vor dispărea aceste momente de îngrijorare. Convingerea noastră se întemeiază pe dreptul istoric, pe rezultatele civilizațiunii și pe acordul internațional. Suntem siguri că drepturile noastre vor fi recunoscute și vor primi sancțiunea lumii întregi. Atunci însă ne așteaptă munca uriașă de organizare a statutului român. Cu toții ferm hotărâți a clădi noul stat român

pe 2 pietri fundamentale: *munca intensivă și fără preget și principiile moralei*. O națiune poate să se îmbogățească și să crească în putere numai prin activitate neîntreruptă. Dar nu există fericire omenească fără ca să aibă la temelie morala creștinească. Ținem să declarăm deci că acele două principii vor deveni stelele conducătoare ale statului românesc. Nădejdea noastră se întemeiază mai ales pe faptul că tu ești în fruntea noastră, care dela fire ești destinat, prin calitățile distinse, a conduce poporul românesc. Nu săvârșim o formalitate ci cu adevărat îți aducem dragostea noastră strigând: la mulți ani!

Răspunsul prezidentului consiliului dirigent dl Dr. I. Maniu.

Vă mulțumesc pentru cuvintele frumoase ce mi le-ați adresat. Intr'adevăr trăim cele mai fericite zile ale neamului românesc. Ne-a mai rămas datoria să mai realizăm visul secular în toată splendoarea sa. Datoria aceasta este foarte mare și am putea să ne îndoim că vom fi în stare s'o înfăptuim prin modestele noastre puteri. Cauza noastră însă este dreaptă, iar îndoielele ce s'ar ivi le învinge ușor convingerea neștrămutată, trezvia și calitățile superioare ale poporului românesc. Dacă națiunea română, în timp de sute de ani a putut trece preste atâtea greutăți, de bună seamă că și în viitor va ști să le înlăture prin energia și puterea sa de viață. În afară de această încrederea noastră o nutrește împrejurarea că în fruntea statului român stă cel mai înțelept rege. În zilele de grea cumpănă Majestatea Sa a dat dovadă de atâta înțelepciune și neîntrecută vitejie, încât naia națiunii a putut fi scoasă la liman prin toate primejdiile. Greutățile cari ni se pun în cale vin din partea dușmanului secular al neamului românesc. Guvernul unguresc se prețiază la un joc frivol, seduce opinia publică, uitându-și că săvârșește prin aceasta o sinucidere. Că dacă ațâță patimile mulțimii cu tendința de-a provoca disordine, își taie singur terenul de sub picioare. Peste

Limba românească.

„Mult e dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim
Altă limbă mai frumoasă
Ca ea nu găsim.“

Capul bălăiu al lui Grosos, a tinărului cu ochii cinstiți, se ridica de pe carte și privi la Ilie Marin:

— „Gătat.“

— „Atunci să scrieți „Limba românească“ în caietul de școală.“

Și s'au pornit să scrie mâinile muncite, mâinile ciungărite de gloanțe de pușcă și de șrapnele: „Mult e dulce și frumoasă Limba ce-o vorbi-m.“

În timp ce scriau elevii s'a plimbat Ilie Marin prin sala cea mare a spitalului. Mai înainte vreme în timp de pace, era loc de petrecere. Jucau teatru îmbujorate la față, părechile tinere, Dumineca și sărbătorile. Acum, suspin și durere în tote părțile, între păreții ei! Unde vor fi părechile cari jucau teatru anii trecuți? Înaintea ochilor sufletești a lui Marin apărea altă sală. Disparuseră paturile de spital. Disparuseră mesele și scaunele folosite de răniți. Scena pentru teatru de diletanți era luminată. Candelabru cel mare din mijlocul să-

lii lumina de par'că ar fi fost ziuă. Sala era ticsită de o lume veselă, sgomotoasă. O, cum mai râdea tineretul și cum bătea vesel din palme și cum își petrecea!

În timp ce se plimba Ilie Marin îi venea tot mai mult la cunoștință un adevăr, care încolțise în timpul din urmă cu mai multă tărie în sufletul său. Voia să dea adevărul acesta mai departe, ca să prindă rădăcini și într'alte inimi, de aceea puse mâna pe umărul unuia din elevii săi, și-l opri din scris.

— „Stai, nu mai scrie... Puneți creioanele jos. Așa. Știți ce a-ți scris acum? Am cetit împreună: „mult e dulce și frumoasă, limba ce-o vorbim.“ Spuneți-o cu cutremur în suflet! Să vă tresalte sufletul de bucurie când vă gândiți la limba aceasta românească. Ea e legătura cea mai tainică și trainică între cei de un neam. Cum să nu o iubim?! Cum să nu o gustăm, cum zice poetul, ca și când ar „aduce miere“?! „Vorbiți, scrieți românește... Pentru Dumnezeu!“ se roagă la sfârșitul poeziei George Sion, scriitorul poeziei acesteia... Și eu vă zic din adâncul sufletului: vorbiți, scrieți românești! Numai așa veți fi români adevărați. Dar dacă

vă dau sfatul acesta nu vă pot da alt sfat, pe care îl dau mulți în zilele noastre, nu vă pot sfătuți: urâți pe cei cari vorbesc altă limbă și sunt de alt neam! Să vă ferească Dumnezeu dragii mei, de orbirea sufletească! Să vă ferească de patima urii. Fiecare neam își iubește, trebuie să-și iubească limba! Dacă s'a născut cineva englez sau ceh, sau francez sau rus, sau ungar, sau țigan, da! chiar țigan și dacă nu-și iubește limba aceasta a sa, nu este vrednic să se numească fiul neamului, din care face parte.

„Un mare barbat de stat ceh a spus odată o vorbă frumoasă: „dacă m'aș fi născut dintr'o familie de țigan și dacă aș fi fost cel din urmă din familia mea, aș fi privit ca o datorie sfântă a mea să-mi pun toate puterile mele ca cel puțin familia aceasta să lase o amintire vrednică în cartea neamului omenesc“. Frumoasă vorbă, frumoasă, fiind-că dă îndemnuri spre ce este bine și adevărat, mai cu seamă în timpurile noastre, când par'că se cutremură din temelii toate adevărurile.

Vedeți, dacă în sala asta, unde ne aflăm noi acuma, nu mai joacă părechile vesele teatru, dacă a amuțit muzica și dacă nu se bucură sufletele noastre — știți cine poartă

prentiunile ungurești a trecut lumea. Ceia-
ce s'a făcut nu se mai poate schimba și
poporul unguresc atât de avizat la noi, își
va da seamă de realitate, deoarece noi vom
în viitor să trăim bine cu acest popor. Sun-
tem foarte fericiți a constata că națiunea să-
sească a întins mâna statului român. Am
primit-o cu dragă inimă, deoarece știu
apreția valoarea înaltă a acestei națiuni, cu
care am trăit împreună de veacuri. Mai
însemnate sunt greutățile ivite din răspân-
direa curentului anarhic, dar vom face față
pentru ale învinge. Vorbesc din inima fiecărui
român, când spun că ne vom nizu din
răspuțeri să oprim acest curent, care ame-
nință să distrugă statul nostru. Războiul
ne-a zdruncinat cu desăvârșire, nevoia e
mare pretutindeni și astfel altă scăpare nu-i
decât munca și cruțarea. Să muncim cu
cea mai mare sârguință și să cruțăm cât
ni este posibil, pentruca să nu stânjenim
și reținem desăvârșirea operei naționale.
Am toată convingerea că precum în trecut
așa și în viitor națiunea română va fi su-
verană deplină pe pământul unde a adus-o
destinul istoriei. Această ideje măreață nu
este un rest de feudalism, deoarece ea se
întemeiază pe trecutul plin de suferințe și
pe conștiința neîntreruptă, pe care a știut-o
să și-o conserve aici. În aceiaș vreme re-
cunoaștem tuturor popoarelor toate drep-
turile politice, sociale și culturale. În tim-
pul cei mai scurt vom da cele două mari
reforme, adevă electorală și agrară, pen-
truca statul român să se razime pe patru
stâlpi puternici: unitatea națională, liberta-
tea, democrația și dreptatea socială. Pen-
tru a sta în serviciul acestor mari ideale
invocăm ajutorul lui Dumnezeu și încrederea
națiunii române. Vă invit deci să lucrăm
împreună la înfăptuirea hotărârei mărețe
dela Alba-Iulia. Mulțumindu-ți pentru cu-
vintele calde, promit tuturor că precum
în trecut așa și în viitor nu voi pregeta
de-a'mi pune toate forțele în serviciul na-
țiunii române, rugându-vă și pe d-voastră,
tovarășii mei de muncă, să serviți cu tot
zelul cauza cea sfântă. Vă doresc d-voastră
și întregului neam românesc an nou fericit!

Marșul țărănilor români în fața generalului Berthelot.

Conductul etnografic. — Măiereni Sibiului. — Veștemul și Tur-
nișorul. — Steagul din Gușterița. Poplaca.

Precum am făgăduit în numărul trecut
al gazetei noastre, împlinim astăzi pove-
tea minunată a marșului țărănilor români
pe dinaintea generalului Berthelot.

Cu drept cuvânt a fost o poveste!

Parecă așteptam în toată clipa să ve-
dem răsărind de undeva pe mândra Cosân-
zeană și pe voinicul Făt-frumos luptându-
se pe viață și moarte cu smei. Dar ce
zic eu? Cu adevărat Cosânzene au fost
țărăncuțele noastre și viteji Feți-frumoși au
fost voinicii satelor noastre, oțeliți pe toate
câmpurile de luptă. Și-așa era de frumos
visul acela, încât parecă doreai să nu te
mai trezești niciodată. Cine a văzut săr-
barea populară dată în cinstea Franței la
Sibiu, înfățișată prin generalul Berthelot,
poate zice liniștit împreună cu dreptul
Simion:

*De-acum slobozește pe robul tău Stă-
pâne! Sau la un loc cu poetul Alexandri,
care strigă în culmea fericirii:*

*De-acum pot muri ferice. Astăzi lu-
mea ne cunoaște, Român zice, viteaz zice!*

Conductul etnografic.

Pentruca generalul Berthelot să poată
cunoaște mai amănunțit oamenii, porturile
și obiceiurile din părțile noastre, veneratul
și neobositul președinte al „Asociațiunii”
d-l Andreiu Bârseanu s'a gândit să alcătuiască
un conduct etnografic, adevă să treacă
prin fața lui Berthelot bărbați și femei din
cât mai multe sate. Fiecare cu ce are mai
frumos și mai vrednic de cunoscut din par-
tea trimisului Franței. Deși vreme multă
la îndemână de pregătit, nu era, totuși pla-
nul măreț al d-lui Bârseanu s'a putut în-
făptui peste toate așteptările. Au venit oa-
meni cu mic cu mare și-au adus cu ei în-
suflețirea mândrelor noastre sate. Fiecare
pricepea că ziua aceia este un lucru mare
în viața neamului românesc. Pe fețe se
zugrăvea însuflețirea și bucuria cea mai
strălucitoare. Într'un moment, credeam că

văd aievea intrarea lui Isus în Ierusalim,
când strigau pruncii: Osana! Osana! Așa
își înălțau glasul ceice veniseră să-și arete
recunoștința către sora noastră mai mare:
trăiască Franța! trăiască marele general
Berthelot!

Dar să încerc să prind în vorbe mai
pe larg cele văzute.

Măiereni Sibiului.

Strajnici oameni!

Nici nu-mi puteam închipui că vor fi
așa de iscusiti. Ne-au făcut mare cinste. Să
dea Dumnezeu să fie într'un cias bun. Ne-au
arătat tot ce au mai frumos. Nunta, se-
cerătorii și copiii. Din carul nuntașilor,
preoteasa părintelui Bucșa, dăruie genera-
lului o cană pe-o fariurie, amândouă vechi
de 200 de ani.

Iată acum și carul copiilor!

Care de care mai frumos. Ca niște
ingeri rupți din raiu. Fetița Lucia Apolzan
se ridică în picioare și grăiește câteva vorbe
în limba franțuzească. Este o poezioară
pentru generalul Berthelot:

Din carul nostru'mpodobit

Cu flori și cu copii,

Imi înalț glasul și zic:

Trăiască Berthelot! Trăiască Franța!

Măiereni s'au ținut de minune...

Veștemul și Turnișorul.

Veștemeni curăței și falnici ca brazii
Carpaților. În fruntea lor cu cinste purtau
un mare steag francez: roșu, alb vânat...
Din alaiul încântător al femeilor, cu bro-
boada albă, se desprindea fermecătoarea
noastră nuntă țărănească, închipuită de cei
mai tineri și mai tinere.

Dar cine sunt aceștia cari înaintează
tropotind pe murgii lor, gătiți ca de săr-
bătoare? S'aud glasuri: vine Turnișorul!
vine Turnișorul! Corul lor cântă în patru
voci cântece de vitejie. Generalul Berthe-

la mare parte vina? Ura între neamuri!
Fiecare și-a zis „vorbiți, scrieți, pentru
Dumnezeu!” limba noastră! Ridicând fla-
mura aceasta, care e frumoasă când este
dusă în fruntea unui singur popor, n'a pur-
tat și altă flamură, pe care să stea scris:
„Să cinstești pe seamănul tău de alt neam!”
De aceea sângerează omenirea acuma din
sute de răni! De aceea satele și orașele
pustiite, de aceea mamele și logodnicele
și nevestele noastre îndurerate și cu frica în
oase, că nu ne vom mai întoarce pe la că-
minurile noastre, de aceea măcelărirea acea-
sta între om și om, chiar și ziua în ameaza
mare, la lumina sfântului soare, când ai
crede că dispar gândurile lăaturalnice și că
se sălășluiește în mințile noastre judecata
omului în toată firea. Pentru aceea scumpii
mei, scrieți-vă în suflet cu litere de foc:
cinstește pe ori-ce om, fie el de ori-ce neam,
dacă și iubește el neamul său și dacă e om
cinstit! Dacă ni se pare atât de melodioasă
limba noastră românească, de ce să nu i
se pară melodioasă unui francez, unui ger-
man, unui ungur, unui ceh, melodioasă limba
măvătată de pe când a început să cunoască
această lume de păcate? Să disprețuim,

da, să disprețuim pe omul, care nu ține la
limba și la neamul său. Omul acela nu e
vrednic de cinstea noastră! Dar dacă dis-
prețuim pe un astfel de om, să punem
mult preț pe aceea, ca faptele noastre, vor-
bele noastre să nu jighească pe alții, de alt
neam, ci să ni-i apropie sufletește.

„Dacă neamurile s'ar fi cinstit impru-
mutat, dacă și-ar fi cunoscut părțile bune
ale sufletului, n'ar fi încăierăți pe viață și pe
moarte în zilele de astăzi. Un scriitor mare
rus, a cerut ca să iubească fiecare muritor
popoarele celelalte cu aceeaș iubire cum își
iubește poporul propriu. Va veni vremea
pentru o astfel de fericire? Nu cred, —
fiindcă cât timp va dăinui lumea se vor
găsi oameni cari pismuiesc pe alții, cari
sunt cu „peri pe limbă”, cari sunt cărco-
tași, după cum de când e lumea lume au
fost, sunt și vor fi oameni blânzi și înțele-
gători ai durerilor altora. Acum e vorba:
Să ne dăm ostemeala ca numărul celor buni
să sporească! Să punem umărul ca „iarba
rea din holde piară”, cum spune cântecul
românesc! Să ne lăsăm pătruși de ade-
vărul că dacă cinstim pe alt neam ne cin-
stim pe noi înși-ne, ne ridicăm în fa a

noastră. Numai așa se pot apropia neamu-
rile de olaltă și se pot pricepe.

„Dragii mei! Poate că nu ne vom mai
vedea în Praga multă vreme. Vă veți duce
într'alte spitale, alții pe câmpul de luptă.
Dacă vă pot da o merinde de drum, acum,
când ne despărțim, e sfatul acesta, isvorât
din adâncul sufletului meu de frate cu tra-
gere de inimă față de voi: lubiți-vă neamul,
dar cinstiți și pe celelalte neamuri!”

De câte-ori veniți în atingere cu străini,
străni de limbă dar nu de sufletele voastre,
spuneți-vă: să mă port așa, ca și când nea-
mul meu ar cere să nu-i fac rușine. Ca și
când fiecare faptă a mea ar fi supravegheată
de ochi scrutători, cari îmi caută pricină!
Dacă o să vadă ochiul scrutător bunăvoință,
cinste în purtările mele, o să recunoască
odată și odată, că am și eu dreptul să tră-
iesc ca fiul neamului meu.

„Cinstirea imprumutată își va întinde
împărăția-i binecuvântată în mijlocul nostru.
Dar ca să ajungem la cinstirea aceasta im-
prumutată trebuie să dăm dovezi, fiecare
neam, că avem dreptul de a trăi. Prin ce?
Prin faptele noastre. Prin lumina cunoș-
tinței, pe care vom răspândi-o.

tot le face semn cu mâna. Părintele Topolog salută din mijlocul poporenilor săi și turnişorenii se pierd voioşi printre lanurile fără capăt de oameni din piaţa Sibiiului.

Steagul din Guşteriţa. Poplaca.

Poporenii din Guşteriţa au fost cinstiţi cu deosebire din partea generalului. Steagul lor de nuntă alcătuit din mândre ţesături româneşti, a fost poftit de generalul Berthelot, şi astăzi, cine ştie, poate călătoreşte undeva departe, în Franţa, ducându-ne vestea fraţilor noştri francezi, care ne iubesc aşa de mult. Iată nunta cu chinuri, cu lăutari, cu ploştele pline, cu veselie. Ţi-e mai mare dragul să-i auzi. O bătrână strigă din răspuţeri: trăiască Franţa în ochii lui Berthelot se furişază lacrimile. Mişcat îşi duce mâna la chipiu şi salută milităreşte. Oare ce va fi simţit el în inima lui? S'a bucurat de bună seamă. Pe drum, către Bucureşti, a zis către însoţitorii săi:

— Aş fi mândru să avem şi noi Francezii o asemenea ţărănie!...

Mirele Ioachim Crăciun şi mireasa Ludovica Panţa, frumoasă ca din poveşti, ne-au orbit vederile. Să le dea Dumnezeu noroc, şi spor şi copii numeroşi, precum a poftit generalul Berthelot tuturor româncuţelor noastre.

Iată Poplaca!

Cu părintele Coman Boca în frunte. Are faţa de mucenic, numai ochii îi schimbează ca două flăcări. Temniţele Clujului unde a suferit nevinovat şi-au lăsat urma lor pe înfăţişarea-i de apostol. Patru ani ai aşteptat spânzuraţoarea pe care ţi-au poftit-o sângeroşii de Unguri. Dar a biruit dreptatea. Treci înainte cu turma ta de credincioşi! Ai suferit, dar nu te-ai dat înfrânt niciodată! În ochii tăi văd lacrimi de bucurie, ca o rouă cerească. Pentru suferinţele ce le-ai îndurat, fi-vei până la capătul zilelor, sfântul norodului tău. Poplăcenii au venit cu sutele, mândri şi hotărâţi, ca să arate cât iubesc de mult pe părintele lor. Dar nici preotul George

Modran şi nici notarul George Comşa n'au suferit mai puţin. Temniţă, amar şi jale după copii. Generalul Berthelot v'a privit adânc mişcat. El cunoştea chinurile ce le-ai îndurat în puşcărie. Pentru aceea s'a aplecat cu deosebire când, cu fruntea înălţată, ai strigat, trecând prin faţa lui: trăiască Franţa eliberătoare!... (i. b.)

(sfârşitul în numărul viitor)

Veşti felurite.

— E în deobşte cunoscută îndatorirea guvernului unguresc, ca să achite cupoanele scadente ale datorilor de stat precum şi îndatorirea sa de a plăti despăgubirile deja statorite pentru daunele de război şi competenţele de demobilizare a celor demobilizaţi. După ce guvernul maghiar întârzie a satisface dorinţele sale cons. dirigent prin ministrul său plenipotenţiar din Budapesta a recercat guvernul maghiar să depună banii necesari pentru aceste scopuri la oficiile de dare de pe teritoriile româneşti, dând din partea sa asigurarea, că aceşti bani se vor folosi exclusiv spre scopurile indicate. În consecinţă pentru cazul dacă guvernul maghiar nu va satisface acestor recercări, va cădea asupra lui atât răspunderea morală cât şi cea politică.

— În nizuinţa de-a satisface nizuinţei generale, precum şi ordinului cuprins în decretul regal de-a înfăptui cât se poate de iute reforma electorală şi agrară, consiliul dirigent a însărcinat pe şefii resorturilor din chestiune să pregătească fără amânare proiectele referitoare la aceasta. După cum aflăm, şefii de resort vor fi în situaţia de-a prezenta aceste proiecte, cel mult până la mijlocul lunii Februarie, când de se vor supune unei anchete mai restrinse şi apoi fără întârziare marelui sîat naţional spre dezbateri.

V'am purtat mâna, dragii mei, ca să vă învăţ pe unii din dvoastră, să scrie şi să cetească. Neamul nostru n'a fost în stare fericită să aibă şcoli de-o sută de ani, să aibă universităţi multe, să aibă şcoli populare şi gimnaziile număroase. Timpurile au fost vitrege pentru noi. Abia în timpurile de pe urmă ni s'a luat scăluşul din gură şi obezile, în cari fuseserăm puşi, abia în deceniile din urmă am putut să răsuflăm mai liniştiţi.

Mă uit în ochii dvoastră cinstiţi şi căntătura ochilor îmi spune că mult bun sună, multă inimă curată păstraţi ascunsă în raiunile sufletului dvoastră.

De acolo să scoatem ca din mişte băi renunţate de aur, aurul greu şi curat!

Dacă v'am purtat mâna la scris acum, vi-o mărturisesc pe faţă, n'am făcut-o numai pentru dvoastră şi pentru alţii, pentru cei cari vor veni după noi. Pricepeţi ce va să zică asta? Mulţi se vor întoarce pe la căminurile lor, căci Dumnezeu le va ajuta să scape cu viaţă din învălmăşala aceasta grozavă şi după ce a văzut cum e în străini şi după ce a dat cu capul de gard, fiindcă v'am ştiut scrie şi ceti, nu se vor lăsa odată cu capul lipsiţi de lumina ştiinţei, ci vor urma staturilor primite şi vor da mai departe

îndemnurile mele. Eu ştiu că copii copiilor dvoastră au să fie cu o cunoştinţă de carte mult mai mare decât suntem noi, eu stau să pun mâna în foc că dvoastră nu vă veţi lăsa caru'n noroi, ci aveţi să-l scoateţi la liman verde — eu văd neamul meu românesc ridicat pe o treaptă a învăţăturii, de-mi rade inima în piept de bucurie, când mă gândesc la clipa aceasta sărbătorească — eu stau să jur că sângele acesta vărsat pe câmpurile de luptă are să dea roadă bogată, ca dinţii de bălaur din poveste, dar o roadă binecuvântată.

Vom ajunge la creangă verde, dragii mei, numai una să o avem vecinic înaintea ochilor: „Mult e dulce şi frumoasă limba ce-o vorbim! dar şi cealaltă lozincă: „Cinsteşte şi pe celelalte neamuri!“

„Să fiţi fericiţi!“

Ilie Marin se apropie şi strânse mâna fiecăruia, în parte. În ochii lui strălucea o lacrimă. Nu-i era ruşine de ea. Vedea cu dansa ca printr'o sticlă măritoare — viitorul neamului. Auzea zumzet de copii de şcoală. Vedea sate şi oraşe româneşti... „Doamne“, se ruga el strângând mâna celor ce plecau, „Doamne, fă să moară cât mai puţini pe câmpurile de luptă!...“

(1916).

Congresul funcţionarilor administrativi români.

O oaste nouă s'a adunat la 12 Ianuarie a. c. în sala cea mare a judeţului Sibiu, în oraşul cu acelaşi nume. Funcţionarii dela administraţie dela cele 26 judeţe ale fostei Ungarii, alipite la România au ţinut întâiul congres al lor. A fost o zi de înălţare naţională din cele mai frumoase. Sufletele acestea chinute de apăsarea timpului îngropat pe veci, descătuşate simţindu-se, vor introduce viaţă românească în administraţie. Ne-a spus aceasta însufleţirea, cu care am venit, la congres. Insufleţirea curată de a închea energiile împrăştiate ale neamului nostru.

La 3 oare p. m. s'a început şedinţa. La intrarea în sală a dlui Dr. Aurel Lazar, ministrul de justiţie, d-lui Andrei Bârseanu preşedintele Asociaţiunii şi Petru Drăgits, şef de secţie în ministerul de interne, din aproape 200 de piepturi au izbucnit uralele şi puternicul imn naţional „Deşteaptă-te române“. Au vorbit frumos oaspeţii aleşi, admirând însufleţirea funcţionarilor, puşi în serviciul idealului naţional.

S'au adus apoi hotărâri de interes obştesc.

Obştea românească să ajute pe funcţionari, ca să poată întrona pretutindenea buna rânduală, disciplina şi respectul reciproc al cetăţenilor statului român.

Toţi funcţionarii să înceapă munca dela comună, avansând pe baza vredniciei şi muncii rodnice.

La crearea legilor să se ţină samă de nevoile reale ale poporului.

Pe timpul provizoratului să se introducă sistemul denumirii, respectându-se principiul definitivităţii şi inamovibilităţii.

Să se ţină cursuri administrative practice, unde să instrueze şi limba română pe lângă cunoştinţele branşei.

Să se elimineze birocraţismul. Legile şi ordinele să fie scrise în stil popular. Procedura în toate afacerile să fie scurtă.

Sa se introducă cât se poate de iute şi în tot teritoriul limba română ca limbă oficială. La centre să se aşeze funcţionari români cu inimă şi cunoscători ai împrejurărilor.

Funcţionarii români formează o oaste, care se pune la dispoziţia guvernului român. Viaţa şi-o pun pentru închegarea păturilor sociale ale poporului, pentru organizarea energiilor lui, dela obştea română şi mai ales dela cercurile conducătoare aşteptă îmbărbătare şi sprijin în munca lor grea. Aşa a decurs congresul. Fiecare duce cu sine acasă convingerea, că neamul românesc de azi încolo va trăi în veci.

Correspondent.

Ordinațiuni cari privesc pe țărani.

I.

Sămănăturile din toamnă, putându-se face numai în parte, se poruncește că în primăvară să se întregească așa fel, ca nici o brazdă de pământ arător să nu rămână uezămănată.

Ca să putem lua măsurile de lipsă, — invităm pe toți plugarii să ne arate în grabă prin oficiile locale și comitatense, întinderea pământurilor nesămănatate, lipsurile și sămănăturile de primăvară, în vitele de muncă, precum și în porcii de prăsilă și galițe. Tot asemenea se vor arăta plusurile (dacă are de trecere) din acestea. Interese mari reclamă îndeplinirea conștientioasă a acestei dispozițiuni.

II.

Oprim cu desăvârșire vânzarea și mutarea în altă localitate fără permisiune, a tuturor mărfurilor și fabricatelor de prima necesitate, ca de pildă: piei, talpă, lână, în, cânepă, stofe, pânzături și ori-ce fel de îmbrăcăminte, apoi: săpun, lumini și altele.

Impărțirea acestor mărfuri și produse se face numai prin consiliul național, resortul agricultură și comerț și anume: pe comitate prin organele ce ne stau la dispoziție. Permisuni singuraticilor nu se dau.

Ceice nu se vor supune, li se vor confiscă mărfurile și cele aflătoare în magazie, și se vor da în judecată.

Victor Bontescu.
șeful resortului.

(„Gazeta oficială“)

Cum s'a alipit Bucovina la România?

În urma hotărârei congresului general al Bucovinei, ținut în Cernăuți, la 15 Noiembrie 1918, care a hotărât unirea *necondiționată* a Bucovinei — M. S. Regele a iscălit decretul prin care Bucovina, în cuprinsul granițelor sale istorice până la Ceremuș, Colacin și Nistru, este și rămâne deapăruri unită cu regatul României.

Odată cu hotărârea unirei, s'au luat mai multe dispozițiuni cu privire la organizarea administrativă.

În Bucovina rămân în putere legile și ordinațiunile de până acum.

Ordonanțele acestea vor putea fi schimbate numai de ministrul-delegat al guvernului la Cernăuți.

Bucovina va avea reprezentanți în guvernul din București 2 miniștri fără portofoliu.

Unul din acești miniștri își va avea reședința la Cernăuți, iar al doilea la București.

Hotărârile consiliului de miniștri privitoare la Bucovina se vor lua, cerându-se împuternicirea ministrului delegat al guvernului la Cernăuți. Pentru trebuințele Bucovinei se va alcătui un buget separat.

Pe lângă ministrul delegat al guvernului la Cernăuți se va numi și un secretar general.

Pentru administrația Bucovinei se alcătuieste, — sub conducerea și organizarea ministrului delegat al guvernului la Cernăuți — un serviciu administrativ, cuprinzând următoarele secretariate de serviciu, și anume pentru:

1. Interne, 2. Justiție, 3. Finanțe, 4. Instrucția publică, 5. Culte, 6. Lucrări pu-

blice, 7. Industrie, comerț și îngrijirea socială, 8. Agricultură, domenii și alimentare, 9. Salubritate publică.

Afacerile străine, armata, siguranța generală a Statului, căile ferate, posta, telegraful, telefonul, circulația financiară, vămile și împrumuturile publice în Bucovina vor fi administrate de către administrațiile centrale de resort din București.

Privitor la serviciul siguranței publice în Bucovina, jandarmeria și poliția vor sta la îndemâna ministrului-delegat al guvernului la Cernăuți.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 19 Ianuarie 1919.

Știre personală. Vestim cu deosebită plăcere că d-l Dr. Silviu Dragomir a fost numit din partea consiliului dirigent din Sibiu de *secretar general* în rezortul externelor cu menirea de a conduce biroul pressei, iar d-l Dr. I. Broșu de director în acest birou pentru presa română.

Gazetă nouă. Sâmbătă 5/18 Ianuarie va apare la Sibiu marele ziar național-poporan „*Renașterea Română*“, sub conducerea unui comitet de redacție, cu numeroși colaboratori din toate ținuturile românești. Ziarul va apare zilnic, la oarele 5 seara, cu cele mai nouă știri din toată lumea, în felul și formatul marelor ziare apusene.

Anunțurile, reclamele și abonamentele se primesc de pe acum la administrația ziarului, Sibiu, strada Orezului 10.

† Loc.-col. Russu. La 28 Dec. oficerii și soldații din trupa Russu, aduc la cunoștință tuturor prietinelor și cunoscuților, că viteazul comandant, care timp de 4 ani și jumătate a fost admirat de toată lumea pentru neînfricată sa vitejie, care din soldat de rând, a ajuns la rangul înalt de locotenent-colonel, a murit subit, la 28 Dec. n. 1918. A fost unul din vitejii cei mai talentați și mai mari ai noștri. Ce păcat că energia și iscusința sa n'a putut-o — din vitregia împrejurărilor — întrebuința spre folosul realizării idealului nostru național.

Fie-i memoria în veci amintită!

Ordonanță. Toți aceia, cari cu ocazia licitației publice din 1917 au cumpărat mobile și alte obiecte de-ale dlor Octavian Goga, Dr. Constantin Bucșa și Octavian C. Tăslăuanu, refugiați în România, sunt invitați să se prezinte în termen de 3 zile dela apariția acestei ordonanțe, la comenduirea pieței în Sibiu. Sibiu, 10 Ian. 1919.

Comandamentul Pieței.

Ordinațiune. Disciplina precum și buna creștere, pretind dela fiește-care ostaș, că la întâlnirea cu superiori, adecă cu cei mai mari, să dea acestora onorul militar prin salutul reglementar. Invit deci toți ofițerii, amployații, stegarii, subofițerii și ostașii să îndeplinească acest ordin cu cea mai mare stricteță, mai ales față de reprezentanții armatei române. În contra acelor cari nu respectează ordinea aceasta se va purcede pe cale disciplinară, iar purtarea uniformei le va fi interzisă.

Șeful armatei și siguranței publice.

Amânarea mesei festive. Masa festivă, plănuită a se ținea Duminecă în 30 Dec. v. 1918 (12 Ian. n. 1919), se amână, cum ni se comunică, pe Dumineca următoare, în 6/19 Ian. 1929, când va fi și sf.

serbătoare a Botezului Domnului, — Prenotări se primesc la cashierul „Asociațiunii“ până Miercuri, în 2/15 Ianuarie 1919.

Fotografiile dela adunarea din Alba-Iulia. La d-l Mihail Vesa, fotograf în Săliște, se găesc câteva fotografii foarte reușite dela adunarea din Alba-Iulia. Ceice doresc să aibă o amintire frumoasă dela această măreață sărbare, să se grăbiască a se adresa d-lui M. Vesa, la care se mai găesc încă câteva fotografii. Prețul de bucată 5 Cor. Porto 50 fil.

Un congres al preoților. Preoții ortodocși români din jurul Sibiului, într-o consfătuire ce au ținut o în zilele trecute, au hotărât să convoace un congres al întregii preoțimi din mitropolia românilor dreptmăritori de dincoace de Carpați. Un asemenea congres, în care preoții își vor spune părerile lor în afacerile bisericesti și în trebile mari ale neamului, e foarte de lipsă. Nu ne îndoim că preoții noștri, ale căror inimi au bătut pentru binele neamului și cari au stat totdeauna în fruntea mișcărilor lui către progres, vor găsi căile cele mai bune pentru a se face folositori și d'aci înainte. Locul de cinste ce l'au avut dânsii, ca părinți sufletești și ca povătuitori ai poporului nostru, trebuie să și-l păstreze și în viitor. Prin lucrarea lor binefăcătoare-biserica va rămânea ceea ce a fost în trecut plin de suferințe: mama poporului românesc — cum o numește poetul Eminescu.

În numărul viitor vom da programul amănunțit al congresului preoților, din care se va găsi data la care se va ținea aici în Sibiu.

Congresul învățătorilor. Aducem la cunoștință, că din cauze neatârătoare de voia noastră, congresul proiectat pe ziua de 10/23 Ianuarie 1919 se amână deocamdată pe timp nehotărât.

Însă în scopul pregătirii lucrurilor pentru congres, convocăm pe ziua susamintită în Sibiu la ora 9 a. m. (Școala centrală) la o consfătuire confidențială pe toți învățătorii aleși în Marele Sfat Național, precum și membrii comisiei organizatoare. Prin aceasta cade și chemarea învățătorilor oficeri publicată în „Telegraful Român“ Nr. 151.

Sibiu, 27 Decembrie v. 1918.

Din încredințarea comisiei de organizare:

Dumitru Lăpădat,   Candid Popa,
president.   secretar.

Apel. Încredințați din partea unei consfătuiri a profesorilor ținută la Sibiu în 15/28 Decembrie, 1918 cu convocarea unui congres al profesorilor români, rugăm pe toți profesorii școalelor noastre medii (licee, școli reale și comerciale, școli superioare de fete) și a școlilor de specialitate (școli normale și seminarii teologice) din Transilvania, Bănat și părțile ungurești, precum și pe profesorii români de la aceleași categorii de școli susținute de fostul stat ungar, să participe la *congresul profesorilor români*, care se va deschide Duminecă în 6/19 Ianuarie 1919, la orele 3 p. m. în Sibiu, în sala festivă a „Asociațiunii“. Se vor discuta următoarele probleme:

1. Organizarea profesorilor.
2. Raportul școlilor secundare și superioare față de stat.
3. Planul de învățământ.
4. Cursul pregătit pentru profesori.

5. Recrutarea profesorilor în viitor și înființarea unei universități românești în Transilvania.

6. Salarizarea.

Sibiu, 21 Dec. 1918 (3 Ian. 1919).

Gavril Precup

Romul Cândea

profesor la liceul din Blaj profesor la seminarul teologic din Sibiu

Pe linia Brașov-București circulă acum tren regulat în fiecare zi. Plecarea din Brașov la 10 oare și 10 minute înainte de masă. La Predeal are legătură îndată, iar în București sosește seara la 10 oare.

Cari sunt reuniunile noastre de meseriași? Prima reuniune de meseriași români în Ardeal s'a înființat la 1867 în Sibiu, prin asesorul consistorial Nicolae Cristea.

Doi ani în urmă, la 1869 s'a întemeiază „Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români meseriași din Brașov”, 1871 ia ființă „Reuniunea sodalilor români din Cluj” și abia la 1882 se înființează prima Reuniune de meseriași sub numirea „Reuniunea meseriașilor din Săliște”. La 1898 se alcătuiește „Reuniunea Andreiană a meseriașilor români din Sebeșul-săsesc”, la 1900 s'a înființează „Reuniunea meseriașilor din Bistrița”, la 1901 cea din Alba-Iulia, și tot atunci ia ființă „Reuniunea Lumina a sodalilor români din Brașov”; în 1902 se înființează „Reuniunea meseriașilor din Blaj” și cea din Orăștie, în 1903 cea din Poiana, în 1906 în Verșet, în 1907 în Nădlac și Mercurea, iar în timpul din urmă Reuniuni de meseriași s'a întemeiază în Timișoara și Rășinari.

Trădătorii. Gazetele din România vestesc arestarea mai multor persoane foarte cunoscute din București, cari în timpul ocupațiunii germane au intrat cu nemții în învoială punându-se în slujba lor. Ne pare foarte rău, înțelegând că între trădători se găscăsc numele unor scriitori de mare valoare, precum d-nii G. Galaction, T. Argheri etc. etc. Insuș Mitropolitul Primat Conon a fost slujbaș plătit de nemți, cu scopul ca să îndemne trupele române de-a nu mai lupta. El a împrăștiat în tranșeele vitejilor dela Mărășești proclamațiuni, în cari provoca soldații să depună armele și să se deie supuși germanilor. Acuma însă și-a luat pedeapsa pentru fapta lui. Guvernul l-a depus din postul înalt ce l-a avut, și-acum își sfârșește zilele într'o mânăstire, dacă nu va păți cumva și mai rău...

Dar ce-i cu trădătorii noștri de-aici din Ardeal? Trădătorii, cari se preumblă neîmpiedecați de nimeni pe străzile Sibiuului, Brașovului, Aradului, Clujului și Orădiei? Oameni, cari nu s'au sfiit să vândă biserica, școlile și limba vrăjmașului nostru? Astăzi ticăloșii aceștia trec zimbând și purtându-și nerușinarea și mârșăvia prin urechile acelor luptători desinteresați, cari și-au pus totul în joc pentru înfăptuirea idealului național. Trebuie să se facă lumină! Unul dintre trădătorii aceștia care se instăpânise în Brașov și vindea neamul, cu alți ortaci de-aceiaș pănură, la Unguri, este așezat acum la răcoare. Pilda lui ar trebui urmată fără de nici o cruțare. Să ne scăpăm odată de această ciumă a neamului, de această pecingine care ne roade și ne amărăște viața. Să nu-i mai vedem. Să li se cerceteze faptele, să fie judecați și să-și ieie pedeapsa meritată.

Români, nu uitați pe trădătorii școlilor și bisericilor voastre!

Prețul monetelor de argint. Se știe că în cursul războiului monetele de aur și argint au ieșit aproape cu totul din circulație, ceea ce a avut de urmare urcarea mare a cursului acestor monete. Așa de ex. pentru o coroană argint se plătește azi pe sub mână K. 8—, iar pentru monetele a fl 1 K 4-20.

Nenorocire. Băieții Nicolae Rusu, Vasilica Velicea, Vasile Bârlea, și Iosif Bârlea din comuna Lunca (com. Târnavă-mică) fiind Joi în 2 Ianuarie n. a. c. cu vitele în câmp afară pe lângă linia ferată, ajungând la gara din Hususău, au aflat acolo o bombă sau un glonț de tun de calibru mare și lovindul cu bătele și pietri a explodat și pe toți patru i-au omorât sfâșiindu-i în mai multe bucăți. Se zice, că au rămas de germaui la gara Hususeu foarte multe gloanțe neexplodate.

Rugăm pe poporenii de ori-unde să fie înțelegători și să nu huiduiască pe învățătorii cari au fost încrezuți cu recvirările și și-au atras toată urgia asupra lor prin aceasta. Ei nu sunt vinovați că li s'a dat o sarcină atât de grea din partea regimului polițenesc de pe atunci. Învățătorii noștri sunt foarte aproape de inima poporului și ei își dau osteneala să alunge întunerecul minții copiilor noștri. Să nu fim nerecunoscători față de cei ce ne fac bine. (Românul).

Cinematograful orașului Sibiu, dă zilnic reprezentații interesante cu cel mai variat program. Inceputul în zilele de săptămână la oarele 7 seara, iar Dumineca și în zile de sărbătoare dela 3—5 dela 5—7 și 7—9.

Acasă... După doi ani de lungă și chinuitoare pribegie iață-i întorși spre Ardeal. Din Basarabia adâncită într'un somn lung din care credeam, că n'o să se trezească în veci, ne-au sosit prietini: profesorii Axente Banciu, Dr. Sterie Stinghe, Dumitru Lupan și avocatul Dr. Vasile Glăjar. Pribegia lor însămnează deșteptarea Basarabiei din amorțea ei de cultură românească. Suferințele pribegilor sunt răsplătite prin faptele lor, ce ne reamintesc munca lui Gheorghe Lazăr în prima școală românească. (G. Ar.)

Cum iubește generalul Berthelot țărâniea? Vestitul general sosind în gara dela Alba-Iulia (Bălgărad) a voit să vadă de aproape și să steie la sfat cu poporul dela sate. Indată după primire s'a dus la banderiu de călăreți pe cari îi salută cu multa căldură și cu un zimbet dulce pe buze.

„De unde sunteți?” întreabă generalul admirând minunatul port românesc. — „Din Galtiu”, e răspunsul flăcăilor. — „De acum să știți că faceți parte din România-Mare” (o furtună puternică de strigăte: Trăiască Franța, poporul francez! Trăiască generalul Berthelot!) Merge apoi la moșii de pe valea Ampoiului; „Sunteți din partea locului?” întreabă generalul. — „De pe Ampoi.” — „Ați venit ca la o sărbătoare,” — „Doar asta e sărbătoare mare pentru noi” — răspunde un moșneag din mulțime. — „Și Dumnezeu ține cu noi, uite ce soare frumos lucește”, zise un altul. „Să știți, că nu numai pe cer strălucește frumos soarele, ci mai frumos străluce în inimile voastre” fu răspunsul lui Berthelot. „Așa-i d-le ghinărar! Dumnezeu să Te trăiască la mulți ani!” Intr'acea zărind câteva femei îmbrăcate în minunatul port buciumanesc merge într'acolo. Le strânge cu căldură

mâna, iar ele în semn de dragoste și stimă, îi sărută fiecare mâna. „Sunt fericit că pot saluta femeile române, cari ați învățat pe copii vostrii dragostea de neam și lege, voi încă ați lucrat la înfiriparea României Mari. Vă urez viață îndelungată și mulți copii! Duceți tuturor femeilor din munți salutul meu.” După aceste cuvinte ochii tuturor se umplu de lacrimi. O scenă sgu-duitoare, care ne-a atins mai adânc inima, a fost, când Berthelot, săruta pe frunte o femeie bătrână de vre-o 60 ani din Galați de pe Ampoi zicând: „Să duci bunico tuturor femeilor sărutul meu...”

Câte vite au luat nemții din România? După o socoteală a administrației militare germane, România a pierdut în cursul celor 24 de luni ale ocupațiunii; 83,000 de cai în valoare de Lei 58.100,000; 1450 măgari și catări în valoare de Lei 1.015,000 220,550 vite cornute în valoare pe Lei 220.000,000; 317,000 de porci în valoare de Lei 95.100,000; 1.463,000 de oi, în valoare de Lei 87.780,000 și 41,000 capre în valoare de Lei 2.050,000.

Valoarea întreagă a lipsurilor în animale este de Lei 465.000,000.

Valoarea tuturor pagubelor, pricinuite de germani și aliații lor în cursul ocupației este socotită de Lei 8 miliarde.

Cari sunt orașele mai mari ale României-Mari? București (338,109 loc) capitala țării, cel dintâi centru cultural și industrial al țării. Are universitate. Chișinău (123,000 loc.) primul centru cultural și industrial al Basarabiei. Cernăuți (87,128 locuitori) cu universitate. Iași (75,882 locuitori) cu universitate. Timișoara (72,555 loc.) Galați (71,719 loc.) „Veneția Mării negre”, port comercial însemnat lângă Dunăre. Brăila (64,730 loc.) cel mai însemnat port pentru export. Oradea mare (64,169 loc.) Arad (63,166 loc.) Hodmezövásárhely (62,445 loc.) Cluj (60,808 loc.) are universitate. Akkerman (60,000 loc.) cu comerț de pește. Ploești (56,594 loc.) oraș industrial. Craiova (51,973 loc.) centru cultural. Brașov (41,056 loc.) centru cultural și industrial. Bender (40,000 loc.) Constanța (29,500 loc.) port la marea Neagră.

Omorârea țarului rusesc. Principele Lvov a dat ziarului Journal amănunte grozave despre uciderea țarului și a familiei salei.

Omorul s'a întâmplat în zilele dintâi ale lunii Iunie. Cercetarea a făcut-o procurorul din Omsk. Din declarația procurorului și a unui ofițer din jurul țarului a aflat următoarele: Familia țarului a avut viață tare amărată, când a venit din Tobolsk în Jekaterinburg, unde era închis și Lvov. Familia țarului locuia într'o casă mică, în casa aceasta a și murit. În zilele dintâi li s'a dat voie să facă plimbări zilnice de 15 minute, mai târziu li s'a oprit și aceasta. Nu peste mult s'au bolnăvit din cauza mâncării rele. Moartea a fost grozavă. Într'o singură odaie s'a găsit 32 de gloanțe de revolver. Trupurile au fost sfâșiate în chip îngrozitor și nu s'au mai aflat. Și oamenii din jurul țarului au fost omorâți până la unul.

Pierderile Italiei în războiu. După un comunicat al comandamentului suprem italian, pierderile suferite de armata italiană pe toate fronturile dela începutul războiului sunt următoarele: 460.000 de morți dintre cari 16.362 ofițeri și 947.000 răniți dintre

cari 33.347 ofițeri. Din această sumă 7934 de morți și 15595 de răniți au fost pe alte fronturi de cât cel italian. Numărul invalizilor trece de 500.000. Aceste cifre arată mărimea sacrificiilor suportate de Italia și însemnătatea ajutorului ce l'a dat ea pentru biruință.

Congresul advocaților români. Subsemnații, convinși că vremurile de azi ne cer o strângere a rândurilor și colaborarea tuturor pentru consolidarea noului stat românesc, invităm pe toți advocații români din Ardeal, Bănat, Crișana, Sătmar și Maramurăș, la **congresul advocaților români** care se va ține în zilele de 1—2 Febr. stil nou, în Sibiu (sala comitatului, începutul 1 Febr. ora 10 dim.) cu următorul program:

1. Înființarea Uniunii advocaților români din Ardeal, Bănat, Crișana, Sătmar și Maramurăș.
2. Intemeierea unei reviste juridice și întocuirea unui dicționar juridic.
3. Reorganizarea camerelor advocaționale.
4. Contribuția advocaților la opera de organizare și unificare a justiției.
5. Propuneri.

Propunerile se vor înainta președintelui biroului în scris, cel puțin cu o zi înainte de congres, rămânând ca motivarea lor verbală să se facă în congres.

Domnii advocați cari doresc să fie în cvartirați, sunt rugați să se anunțe telegrafic la adresa; Dr. Piso, Sibiu, Schewis 2. Sibiu, 4 Ianuarie 1919.

In numele comitetului de inițiativă:

Ion de Preda, preș. Dr. C. Bucșan
Dr. I. Fruma Dr. T. Ienciu.

Cine știe? Iosif Mihuț născut în comuna Bradu, în etate de 19 ani, s'a dus în România de 2 ani și nu știm nimic de el. Vă rugăm că dacă știe cineva de dânsul să ne scrie în comuna Bradu pe adresa Iosif Mihuț, Fenyőfalva u. p. Felek Nr. 280.

Petrecere. Sfatul național român invită la concertul împreună cu dans, dat de corul mixt a plugarilor din Săcădate, ce va avea loc Luni la 7/20 Ianuarie 1919 (a II-a zi de Bobotează) în sala festivă comunală din loc seara la oarele 7 și jumătate. De mâncări să se îngrijească oaspeții. De beuturi se va îngriji comitetul aranjator. Prețul de intrare, de persoană loc I. 10 cor., loc II. 8 cor., loc III. 5 cor. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se chitează public.

Joffre și Briand vor merge la București. Mareșalul Joffre, viteazul dela Marne și Briand, fostul ministru președinte francez, au sosit în Saloniki. De aici vor merge la Sofia și București.

Pierderile în războiul lumii. Macpherson un vestit politician englez în parlamentul Angliei a arătat cu cifre pierderile suferite de omenime în acest războiu: Statele care au purtat războiul au o populațiune de 650 milioane, cari au dat o armată de 50 milioane; 20 de milioane au fost greu răniți — iar pe câmpurile de luptă au rămas morți 8 milioane. Chelțuilele de războiu fac 800—850 de miliarde, se vine deci pe fiecare locuitor o datorie de 1200—1300 cor. Dacă am vrea să ne închipuim suma de bani, mistuită de războiu, într'un singur bulgăr de aur curat, ar trebui să ne închipuim o casă plină, a cărei lungime, lățime și înălțime să fie de 23 metri. Dacă am vrea să vedem mulțimea uriașă a morților ar trebui să-i așezăm în rând într'o

coloană de rânduri de câte patru, și să-i lasăm să treacă pe dinaintea ochilor noștri. Această trecere ar dura, urmată în pas militar, 3 săptămâni.

Cum se vor croi hotarele la pace?

Gazeta franceză *Matin* se ocupă cu întrebările de competență asupra cărora va avea să-și spună cuvântul hotărâtor conferința de pace. La așezarea nouelor hotare între state se va lua în seamă dreptul popoarelor și făgăduințele făcute în timpul războiului. *Belgia* cere să i-se deie provincia Limburg; *Franța* își va căpăta înapoi Elsața și Lotaringia, va lua măsuri împotriva primejdiei de-a fi atacată din nou și vrea să-și asigure vechile ei drepturi în Siria; *Anglia* cere colonii germane, apoi vrea să-și deschidă drum între coloniile sale din Africa și din India; *Italia*, pe lângă Trentino și Istria, mai cere o lungă fâșie de pământ pe țărmul răsăritean al mării adriatice, zicând că pe țărmul apusean are prea puține porturi, dar cererea aceasta nu vreau să i-o recunoască slavii de meazăzi, cari spun că pe teritorial ce-l cere locuiesc mulți frați de ai lor; *Serbia* va cuprinde între hotarele sale tot pământul Croației și a Slavoniei și se zbate să capete și ea drum deschis către mare; *România*, pe temeiul dreptului popoarelor va primi Basarabia, Ardealul și Bucovina, numai cu privire la Bănat va întâmpina oarecare împotrivire din partea sârbilor, cari vreau să capete un petec de pământ și dincoace de Dunăre, în fața Belgradului; *Grecia* cere Epirul, partea de meazănoapte a Traciei, o parte din vilaietului Constantinopolei și altă parte din vilaietul Smirnei, precum și ostroavele din marea egeică; Constantinopolul va rămânea teritoriu internațional; pentru punerea granițelor statului polon, ale celui ceho-slovăcesc și ale celui armenesc va fi hotărâtor dreptul popoarelor la viață națională de sinestătătoare. Statele Unite din America nu cer nici o despăgubire, de aceea ele vor fi judecător în pricina dintre alte state.

Cele mai nouă vești.

Pentru studențimea noastră universitară.

Incepând cu 1 Februarie 1919 se vor primi la toate facultățile universității din București 300 studenți din Transilvania, pe seama cărora s'a pus la dispoziție quartire și întreținere înfreagă. Cei lipsiți de mijloace vor avea întreaga îngrijire în mod gratuit. Vestea aceasta credem că va produce mare bucurie în șirurile tinerimei noastre!

Delegația Ungurilor la Sibiu.

O delegațiune compuse din câțiva reprezentanți ai Ungurilor din Cluj, în frunte cu fostul prefect E. Grendpierre, s'a înfișșat la președintele consiliului dirigent dl Iuliu Maniu, pentru a lua informații cu privire la starea de azi a politiceii. În deosebi s'au interesat de modul cum are să fie preluată puterea publică de către autoritățile consiliului dirigent. Delegațiunea care n'a avut caracter oficial, a plecat din Sibiu Miercuri în 15 Ianuarie.

Noii fișpani români.

Până eri au fost numiți și și-au ocupat posturile următorii fișpani români:

Hunedoara: Dr. T. Vasinca.
Alba de jos: Dr. I. Pop.
Făgăraș: Dr. O. Vasu.
Târnava-mică: Dr. Căluș.
Târnava-mare: Dr. D. Roman.
Turda-Arieș: Dr. Z. Chirtop.
Bistrița-Năsăud: Dr. G. Tripon.
Sibiu: Dr. N. Comșa.
Murăș-Turda: Dr. Vescan.
Solnoc-Dobâca: Dr. T. Mihali.

Aviz pentru abonați.

Rugăm cu toată căldura pe abonații noștri cari nu și-au prenoit încă abonamentul că se grăbească și să ne trimită paralele. Avem chetuieli foarte mari, cari nu așteaptă amânare. Tuturor acelor cari nu și vor plăti abonamentul până în săptămâna viitoare, vom fi siliți să le oprim trimiterea gazetei. Vechii abonați să scrie pe mandat și numărul sub care le-a venit gazeta până acum!

An nou fericit

dorește tuturor mușterilor și cunoscuților prima fabrică de sigile din Sibiu

A. Feld

113 1-1

Sibiu, Elisabethgasse 17—19.

Dentistul Munteanu

și-a reinceput praxa în

Sibiu, strada Cîsnădiei No. 28

Consultații 112 1—3

dela orele 8—12, 3—5.

S'a pierdut

în ziua de 1 Ianuarie 1919 un cercel vechiu maierensc.

Cine îl va găsi să-l înștiințeze la **admin. acestei foii**, de unde va primi o plată bună.

111 1—3

Carnea de porc

să vinde în coroane: 14—16, iar

slănină

cu 20 coroane kilogramul la

Oprea Tanase, măcelar

Sibiu, Str. Faurului Nr. 25

108 1—1

Publicație.

Divizia II-a devânătoricumpără orice cantități de grâu, făină, păpușoiu, fasole, mălai, orz, ovăs plătind costul lor imediat.

Prețul după invoială.

Predarea se va face ori la Sibiu ori la gara cea mai apropiată de locul unde se află produsele.

Ofertele scrise sau vorbite, se pot adresa la **comandamentul diviziei** aflat în localul școlii de cadeți din Sibiu. 109 3—4